

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Основні вимоги до формування тарифів відповідно до ПКМУ № 869 щодо: корисного відпуску теплової енергії втрат теплової енергії в мережах витрат на ПЕР, оплату праці та інших

Олена Нич, старший спеціаліст з питань ціноутворення та фінансового управління Проекту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні»

м. Київ
06.07.2018

Окремі вимоги Ліцензійних умов провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання:

2.2. При провадженні господарської діяльності з виробництва (транспортування, постачання) ТЕ ліцензіат повинен дотримуватися таких організаційних вимог:

- **повідомляти орган ліцензування про всі зміни даних, які були зазначені в його документах, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, **не пізніше одного місяця з дня настання таких змін;****
- надавати до органу ліцензування документи, інформацію та звітність, необхідні для виконання органом ліцензування своїх повноважень, **в обсягах та у строки, встановлені органом ліцензування;**

Питання: Чи встановили ОДА та КМДА обсяги і строки подання інформації та звітності, необхідні для виконання органом ліцензування своїх повноважень?

Окремі вимоги Ліцензійних умов провадження господарської діяльності у сфері теплопостачання:

2.2. При провадженні господарської діяльності з виробництва (транспортування, постачання) ТЕ ліцензіат повинен дотримуватися таких організаційних вимог:

- вести бухгалтерський облік господарської діяльності відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та вимог Порядку ведення окремого обліку доходів і витрат на підприємствах, які здійснюють виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надають послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, затвердженого постановою КМУ від 01.06.2011 року № 584;

Зверніть увагу на документ: ПОСТАНОВА НКРЕКП від 10.10.2017 № 1223 «Про затвердження Порядку (правил) організації та ведення обліку за ліцензованими видами діяльності суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання» (поширюється на ліцензіатів НКРЕКП)

Окремі вимоги Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії:

23) річна фінансова звітність ліцензіата підлягає обов'язковій перевірці незалежним аудитором та має бути розміщена на веб-сайті ліцензіата у **встановленому законом порядку.** Критерії, за якими залучаються аудиторські фірми до проведення аудиту фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності ліцензіата, мають відповідати критеріям, визначеним постановою КМУ від 04.06.2015 року № 390 «Деякі питання проведення аудиту суб'єктів господарювання державного сектору економіки»;

ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (в редакції від 1.01.2018 року): 3. Підприємства, що становлять суспільний інтерес (крім великих підприємств, які не є емітентами цінних паперів), публічні акціонерні товариства, **суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку** та підприємства, які здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, **зобов'язані не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським висновком на своїй веб-сторінці (у повному обсязі) та в інший спосіб у випадках, визначених законодавством.**

Порядок формування тарифів (1):

- Постанова КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 1 червня 2011 р. № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (далі – **ПКМУ № 869**)

- **Офіційний сайт Мінрегіону від 24.05.2018**

<http://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-z-gromadskistyuu/proekt-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-1-cheravnua-2011-r-869-3/>

Проект постанови Кабінету Міністрів України Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 1 червня 2011 р. № 869” (**проект змін до ПКМУ № 869**)

Порядок формування тарифів (2):

Основні складові розрахунку тарифів :

- Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання ТЕ і послуг з постачання гарячої води
- Річні плановані витрати повної собівартості (витрати операційної діяльності та фінансові витрати)
- Річний планований прибуток
- Витрати на відшкодування втрат

Порядок формування тарифів (3):

Основні положення:

- Цей Порядок **не застосовується** під час формування тарифів на виробництво теплової енергії ТЕЦ, ТЕС, атомними електростанціями, когенераційними установками.
- **Витрати на відшкодування втрат** - витрати, що виникають у ліцензіатів (підприємств) протягом періоду розгляду розрахунків тарифів, встановлення та їх оприлюднення органом, уповноваженим встановлювати тарифи.
- **Ліцензіат здійснює розподіл витрат між видами господарської діяльності**, зокрема пов'язаних з виробництвом, транспортуванням, постачанням теплової енергії, в установленому законодавством порядку.
- **Не включаються до розрахунку тарифів витрати, які не використовуються для визначення об'єкта оподаткування** відповідно до вимог розділу III Податкового кодексу України або перевищують межі відповідних витрат.

Порядок формування тарифів (4):

Основні положення:

- **базовий період** - календарний рік, який передує планованому періоду;
- **планований період** - період тривалістю 12 місяців, на який здійснюється формування тарифів;
- **У разі зміни протягом строку дії тарифів обсягу окремих витрат, пов'язаних із провадженням ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, з причин, які не залежать від ліцензіата, зокрема збільшення або зменшення податків і зборів, мінімальної заробітної плати, орендної плати та амортизаційних відрахувань, підвищення або зниження цін і тарифів на паливно-енергетичні та інші матеріальні ресурси, може проводитися перерахування тарифів шляхом коригування лише тих складових частин структури тарифів, за якими відбулися цінові зміни в бік збільшення або зменшення.**
- Витрати, об'єктивно нормування яких неможливе, плануються з урахуванням економічно обґрунтованих планованих витрат за попередній рік, прогнозу індексів зміни цін виробників промислової продукції та на підставі кошторисів.

Порядок формування тарифів (5):

Основні положення – нові терміни **проект змін до ПКМУ № 869:**

- **звітний період** - період, дані якого використовуються при розрахунках на планований період (календарний рік, що передує базовому періоду, або інший узгоджений з уповноваженими органами період);
- **планований період** - період тривалістю 12 місяців на який здійснюється формування та встановлення тарифів (з 1 жовтня до 30 вересня, а для ліцензіатів, що вперше встановлюють тарифи - інший період, узгоджений з уповноваженими органами, тривалістю 12 місяців);
- **зміна тарифів** – перегляд уповноваженим органом тарифів і їх структури або коригування тарифів;
- **ІТП, ЦТП, тепловий пункт**
- **понаднормативні втрати, розрахункові втрати, фактичні втрати**
- **система автономного опалення**
- **строк дії тарифів** – період часу, на який уповноваженим органом встановлено тарифи та протягом якого ці тарифи застосовуються до споживачів;

Порядок формування тарифів (6):

Основні положення – нові норми **проект змін до ПКМУ № 869:**

- Тарифи на транспортування та/або постачання теплової енергії визначаються відповідно до вимог цього Порядку з урахуванням наявності/відсутності центральних та/або індивідуальних теплових пунктів, які є власністю ліцензіата та/або знаходяться у нього в користуванні.
- Тарифи на теплову енергію, що виробляється та постачається за допомогою систем автономного опалення, формуються та встановлюються окремо для кожного багатоквартирного будинку, обладнаного системою автономного опалення, з урахуванням собівартості виробництва і постачання теплової енергії на таких системах, а також рентабельності суб'єкта господарювання, що провадить таку діяльність.

Порядок формування тарифів (7):

Основні положення – нові норми **проект змін до ПКМУ № 869:**

- З метою забезпечення відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних із виробництвом, транспортуванням та постачанням теплової енергії, та відповідно, наданням послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, **перегляд тарифів** на теплову енергію (у тому числі її виробництво, транспортування та постачання), послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води та їх структури **здійснюється уповноваженим органом кожного року (до початку опалювального періоду) за заявою ліцензіата**

Порядок формування тарифів (8):

Основні положення – нові норми **проект змін до ПКМУ № 869:**

- Витрати, об'єктивно нормування яких неможливе, плануються з урахуванням економічно обґрунтованих планованих витрат за базовий період, **прогнозу індексу цін виробників промислової продукції** та на підставі кошторисів.
- Прогнозний індекс цін виробників промислової продукції визначається відповідно до Прогнозу економічного і соціального розвитку України та основних макропоказників економічного і соціального розвитку України, що схвалюються Кабінетом Міністрів України щороку.
- За наявності прогнозу індексу цін виробників промислової продукції за декількома сценаріями застосовується їх менше значення. У разі відсутності прогнозу індексу цін виробників промислової продукції на планований період або якщо його прогнозне значення менше чи дорівнює 100 %, може використовуватися значення показника за базовий період.

ПКМУ від 31 .05.2017 р. № 411 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2018-2020 роки

Порядок формування тарифів (9):

Основні положення – нові норми **проект змін до ПКМУ № 869:**

- З метою стимулювання заходів щодо зменшення фактичних втрат теплової енергії в процесі її транспортування тепловими мережами у тарифах на транспортування теплової енергії **на визначений період можуть бути враховані понаднормативні втрати, обсяг яких не перевищує 10 відсоткових пунктів від розрахункових втрат теплової енергії в теплових мережах.**
- Включення до складу тарифів понаднормативних втрат здійснюється уповноваженим органом за умови передбачення ліцензіатом у інвестиційній програмі заходів, пов'язаних із зниженням фактичних втрат теплової енергії в теплових мережах, на суму, **що еквівалентна вартості понаднормативних втрат.**
- Заходи щодо зменшення відповідних втрат теплової енергії у мережах здійснюються за рахунок складової частини прибутку, що передбачається для здійснення необхідних інвестицій для провадження ліцензованої діяльності

Порядок формування тарифів (10):

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання ТЕ і послуг з постачання гарячої води

ПКМУ № 869

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії складаються у розрізі територіальних громад, у межах яких ліцензіат провадить (має намір провадити) відповідний вид ліцензованої діяльності, **на підставі фактичних за останні п'ять років та прогнозованих обсягів виробництва і споживання теплової енергії з урахуванням укладених із споживачами договорів та інших техніко-економічних факторів, зокрема**

Проект змін до ПКМУ № 869

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії складаються у розрізі територіальних громад, у межах яких ліцензіат провадить (має намір провадити) відповідний вид ліцензованої діяльності, **на підставі фактичних за останні п'ять років та прогнозованих обсягів виробництва і споживання теплової енергії з урахуванням укладених із споживачами договорів та інших техніко-економічних факторів, зокрема:**

Порядок формування тарифів (11):

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання ТЕ і послуг з постачання гарячої води

ПКМУ № 869

Річні плани надання послуг з **централізованого опалення** складаються у розрізі територіальних громад, у межах яких підприємство надає послугу з централізованого опалення (є виконавцем такої послуги), **на підставі результатів діяльності за останні п'ять років, прогнозованих обсягів надання послуг з урахуванням укладених договорів із споживачами та інших техніко-економічних факторів, зокрема:**

Проект змін до ПКМУ № 869

-

Порядок формування тарифів (12):

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання ТЕ і послуг з постачання гарячої води

ПКМУ № 869

Річні плани надання послуг з централізованого постачання гарячої води складаються у розрізі територіальних громад, у межах яких підприємство надає послугу з централізованого постачання гарячої води (є виконавцем такої послуги), **на підставі укладених договорів з урахуванням обсягів фактично спожитої води і теплової енергії за показниками будинкових приладів обліку (у разі їх відсутності - за встановленими нормами)** та інших техніко-економічних факторів, зокрема:

Проект змін до ПКМУ № 869

Річні плани надання послуг з постачання гарячої води складаються у розрізі територіальних громад, у межах яких суб'єкт господарювання надає послугу з постачання гарячої води (є виконавцем такої послуги), **на підставі укладених договорів з урахуванням обсягів фактично спожитої води і теплової енергії за показниками вузлів комерційного обліку (у разі їх відсутності - за встановленими нормами)** та інших техніко-економічних факторів, зокрема:

Порядок формування тарифів (13):

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання ТЕ і послуг з постачання гарячої води – корисний відпуск

- Підприємству необхідно підготувати дані про фактичні показники за 5 років (рішення про початок та закінчення опалювального сезону та дані про фактичну температуру помісячно за останні 5 років, підтверджену даними Гідрометеослужби).
- Розрахунки здійснюються за формулами КТМ 204 – 2.11 або 2.17.

Довідково:

- *Ліцензіати НКРЕКП враховують при розрахунку корисного відпуску ТЕ на опалення показники фактичного споживання за лічильниками. За допомогою спеціальних розрахунків виключаються фактор недотопів та виводиться нове навантаження, яке вже після цього застосовується у розрахунку корисного відпуску*

Порядок формування тарифів (14):

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання ТЕ і послуг з постачання гарячої води – корисний відпуск

- ПКМУ № 869 при формуванні корисного відпуску теплової енергії на ГВП містить норми, що протирічать одна одній. З одного боку при плануванні можна враховувати фактичне споживання теплової енергії по будинковим лічильникам ТЕ (який відображає фактичне споживання гарячої води по квартирним лічильникам), з іншого боку - випадку відсутності будинкового лічильника води – слід застосовувати норми споживання гарячої води. Як правило, норма в два рази перевищує факт споживання гарячої води.

Порядок формування тарифів (15):

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання ТЕ і послуг з постачання гарячої води - **ВТРАТИ**

ПКМУ № 869:

Нормування втрат теплової енергії в мережах тепlopостачання та питомих витрат палива і електроенергії, які використовуються для виробництва та транспортування теплової енергії, здійснюється в установленому законодавством порядку **відповідно до міжгалузевих, галузевих та регіональних методик, інших нормативних документів з нормування витрат та втрат ресурсів**, у яких враховуються основні особливості технологічних процесів конкретного виробництва.

Проект змін до ПКМУ № 869:

Нормування втрат теплової енергії в теплових мережах тепlopостачання та питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів, які використовуються для виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, здійснюється в установленому законодавством порядку **відповідно до міжгалузевих, галузевих та регіональних методик, інших нормативних документів з нормування витрат та втрат ресурсів**, у яких враховуються основні особливості технологічних процесів конкретного виробництва.

Порядок формування тарифів (16):

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання ТЕ і послуг з постачання гарячої води - **ВТРАТИ**

- **ПКМУ № 869:**

1) Пряме посилання на розрахунок втрат в теплових мережах по КТМ 204 в діючій редакції ПКМУ № 869 відсутнє. КТМ 204 може бути використаний як одна із методик для розрахунку втрат. Відповідно до КТМ 204 загальний відсоток втрат не перевищить 13%.

НКРЕКП у своїх розрахунках також використовує:

- 1) Строительные нормы и правила СНиП 2.04.14-88 Тепловая изоляция оборудования и трубопроводов (далі – СНиП 2.04.14-88).
- 2) Методические указания по определению тепловых потерь в водяных и паровых тепловых сетях МУ 34-70-080-84 (далі – МУ 34-70-080-84).

Порядок формування тарифів (17):

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання ТЕ і послуг з постачання гарячої води - **ВТРАТИ**

- **Проект змін до ПКМУ № 869:**

понаднормативні втрати – різниця між фактичними та розрахунковими втратами теплової енергії в теплових мережах;

фактичні втрати теплової енергії в теплових мережах - обсяг теплової енергії, що визначається як різниця між обсягом теплової енергії, що надійшла в теплову мережу, та обсягом відпуску теплової енергії з теплової мережі для власних господарських потреб ліцензіата та потреб споживачів теплової енергії (визначається у гікалоріях та відсотках від обсягу надходження теплової енергії до теплової мережі);

Порядок формування тарифів (18):

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання ТЕ і послуг з постачання гарячої води - **ВТРАТИ**

- **Проект змін до ПКМУ № 869:**

розрахункові втрати теплової енергії в теплових мережах - обсяг теплової енергії, що втрачається при її транспортуванні тепловими мережами внаслідок витоку та охолодження теплоносія у тепловій мережі, який розраховується на плановий режим роботи за проектними показниками та паспортами технічно справної теплової мережі відповідно до міжгалузевих, галузевих методик, інших нормативних документів з нормування витрат та втрат ресурсів, зокрема Норм та вказівок по нормуванню витрат палива та теплової енергії на опалення житлових та громадських споруд, а також на господарсько-побутові потреби в Україні 4 (КТМ 204 України 244-94), затверджених Державним комітетом України по житлово-комунальному господарству 14 грудня 1993 року (визначається у гігакалоріях та відсотках від обсягу надходження теплової енергії до теплової мережі);

Порядок формування тарифів (17):

Річні плани ліцензованої діяльності з виробництва, транспортування та постачання ТЕ і послуг з постачання гарячої води - **ВТРАТИ**

- **Проект змін до ПКМУ № 869:**

розрахункові втрати теплової енергії в теплових мережах - обсяг теплової енергії, що втрачається при її транспортуванні тепловими мережами внаслідок витоку та охолодження теплоносія у тепловій мережі, який розраховується на плановий режим роботи за проектними показниками та паспортами технічно справної теплової мережі відповідно до міжгалузевих, галузевих методик, інших нормативних документів з нормування витрат та втрат ресурсів, зокрема Норм та вказівок по нормуванню витрат палива та теплової енергії на опалення житлових та громадських споруд, а також на господарсько-побутові потреби в Україні 4 (КТМ 204 України 244-94), затверджених Державним комітетом України по житлово-комунальному господарству 14 грудня 1993 року (визначається у гігакалоріях та відсотках від обсягу надходження теплової енергії до теплової мережі);

Порядок формування тарифів (18):

Основні операційні витрати

- **ПКМУ № 869:**
- **Паливо** – на підставі норм питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів
- **Електроенергія** – на підставі норм питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів
- Покупна теплова енергія
- Вода та водовідведення
- **Оплата праці** - основна, додаткова, інші заохочувальні та компенсаційні виплати
- Амортизація – відповідно до ПКУ
- Податки, збори, інші платежі
- Ремонти
- Інші

Порядок формування тарифів (19):

- **Витрати на оплату праці – планується нова норма:**

Якщо рівень середньомісячної номінальної заробітної плати в розрахунку на одного штатного працівника регіону (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь) або одного штатного працівника, зайнятого у промисловості регіону, на території якого здійснюється діяльність ліцензіата, перевищує розмір, розрахований в установленому порядку із забезпеченням мінімальної заробітної плати та інших гарантій з оплати праці, передбачених законодавством, з урахуванням положень генеральної та галузевої угод, колективного договору, **допускається планування витрат на оплату праці для включення до тарифів із забезпеченням рівня середньомісячної номінальної заробітної плати в розрахунку на одного штатного працівника регіону (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь) або одного штатного працівника, зайнятого у промисловості регіону,** на території якого здійснюється діяльність ліцензіата, з урахуванням розміру фіксованої індексації витрат на оплату праці на планований період;

Порядок формування тарифів (20):

- **Зміни до Галузевої угоди:**
- Підписані 29.01.2018 року - <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/zhkh/tarif/informatsiya-shhodo-priynyatih-normativno-pravovih-aktiv/zmini-i-dopovnennya-do-galuzevoyi-ugodi-na-2017-2018-roki/>
- встановлено мінімальну тарифну ставку робітника I розряду в розмірі 140 відсотків розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб (збільшено на 16,7%);
- збільшено коефіцієнти співвідношень мінімальної тарифної ставки робітника I розряду (місячної тарифної ставки) за видами робіт та окремими професіями до встановленої Галузевою угодою мінімальної тарифної ставки робітника I розряду на 5% (Додаток 2 Галузевої угоди на 2017 – 2018 роки).
- Загалом, з урахуванням зазначених коефіцієнтів заробітна плата працівників у сфері ЖКГ може збільшитися на 23%
- доповнено Додаток 2 Галузевої угоди на 2017 – 2018 роки видом робіт «поводження з побутовими відходами» з відповідними коефіцієнтами;
- доповнено Додаток 2 Галузевої угоди на 2017 – 2018 роки таблицею з коефіцієнтами співвідношень для водіїв автотранспортних засобів залежно від вантажопідйомності для вантажних автомобілів та класу автомобіля для легкових автомобілів;
- доповнено Додаток 3 Галузевої угоди на 2017 – 2018 роки новою посадою «менеджер (управитель) житлового будинку (групи будинків)» з коефіцієнтами співвідношень 2,8 – 4,0.

Порядок формування тарифів (21):

- Витрати операційної діяльності:

Питання для дискусії – Витрати на збут?

Питання для дискусії – Обмеження відповідно до Податкового кодексу України в частині витрат на ремонт та інше поліпшення основних фондів – обмеження про 10% вже давно відсутнє в ПКУ

- **Проект змін до ПКМУ № 869:**
- витрати на ремонт основних засобів, безпосередньо задіяних у процесі виробництва, транспортування, постачання теплової енергії, що плануються з урахуванням фактичних витрат звітного та базового періоду, планів виконання планово-попереджувальних робіт, проектно-кошторисної документації та кошторисів;

Порядок формування тарифів (22):

- **Двоставкові тарифи:**
- Планується, що прибуток **буде повністю внесено до умовно-постійної частини** (зараз він розподіляється між умовно-постійною та умовно-змінною частиною тарифу)
- Плануються зміни до форм для розрахунку двоставкових тарифів (**НАКАЗ від 03.12.2012 № 605** «Про затвердження форм, необхідних для розрахунку двоставкових тарифів на теплову енергію, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води»)

Порядок формування тарифів (23):

- **Витрати на відшкодування втрат – без змін:**

Новий розділ ПКМУ № 869 згідно з Постановою КМ № 870 від 15.11.2017

106. Розгляд розрахунків тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води, поданих ліцензіатом (підприємством), **здійснюється уповноваженим органом протягом 1 календарного місяця, а у разі коригування тарифів - протягом 10 календарних днів з дня отримання відповідної заяви у порядку, встановленому Мінрегіоном.**

107. Рішення про встановлення тарифів оприлюднюється уповноваженим органом у засобах масової інформації та/або на офіційному веб-сайті уповноваженого органу невідкладно, але не пізніше п'яти робочих днів з дати його прийняття.

Порядок формування тарифів (24) :

108. **Розрахунок втрат ліцензіатів** (підприємств), які виникли протягом періоду розгляду розрахунків тарифів, встановлення та їх оприлюднення уповноваженим органом (далі - втрати ліцензіатів (підприємств), **здійснюється ліцензіатом (підприємством).**

- Розмір втрат ліцензіатів (підприємств) визначається виходячи з витрат, понесених ліцензіатом (підприємством) на виробництво/надання відповідного обсягу теплової енергії, послуг з централізованого опалення і постачання гарячої води **протягом періоду, який починається з дня подання ліцензіатом (підприємством) до уповноваженого органу заяви про встановлення тарифів до дня введення в дію тарифів,** включаючи період розгляду розрахунків тарифів (але не більше періоду, визначеного у пункті 106 цього Порядку), встановлення та їх оприлюднення.
- **Витрати, на основі яких визначаються втрати ліцензіатів (підприємств), розраховуються згідно з вимогами цього Порядку за окремими складовими тарифів, вартість яких змінюється на загальнодержавному рівні.**

Порядок формування тарифів (24):

109. Розрахунок розміру втрат ліцензіатів (підприємств) подається на погодження уповноваженому **органу протягом десяти календарних днів з дня введення в дію тарифів.**
- Уповноважений орган **погоджує зазначений розрахунок протягом одного календарного місяця.**
 - Уповноважений орган може відмовити у погодженні розміру втрат ліцензіату (підприємству) у випадку, коли вони є необґрунтованими, розрахунок здійснено на основі недостовірних даних або такий розрахунок **поданий на погодження з порушенням строку, зазначеного в абзаці першому цього пункту.**
110. **Втрати ліцензіатів (підприємств) включаються до складу тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води під час наступного (чергового) перегляду уповноваженим органом цих тарифів, крім випадку, коли відшкодування таких втрат здійснюється за рахунок відповідного місцевого бюджету.**

Порядок формування тарифів (25):

- ***Питання для дискусії*** – включення витрат на компенсацію втрат до тарифів на транспортування теплової енергії